

nødig at maatte staa ganske uimodsagte. Det er sagt af den ærede Indenrigsminister, at naar man kom til høist interesserede Egne og banker paa hos dem for at faae Bidrag, saa vare de i Reglen ikke hjemme. Jeg kan give den ærede Minister Ret i, at det er en Erfaring, som ikke alene han, men ogsaa andre Indenrigsministre have gjort, at Offerberedvilligheden hos de paagjældende Egne i Virkeligheden ikke har været saa stor, som man paa Forhaand har maattet antage efter det stærke Tryk, der fra vedkommende Egns Side er lagt paa Ministeren for at bringe Sagen frem; men det forekommer mig dog noget ubilligt at ville sige, at en saadan Beredvillighed til at bringe Offre for et fælles Gode ikke er tilstede. Jeg skal tillade mig at nævne, at til en af de tre Baner, som Loven fra ifjor omhandlede, er der samlet over 4 Gange 100,000 Rd., som ikke alene ere tegnede, men ogsaa allerede tilbels ere tilstede i Kassen. Sammenligner man dette Tilskud fra de Egne, som denne Jernbane vedkommer, med de Fordringer, som i sin Tid bleve stillede under Navn af en Garantifond for Anlag af Baner i andre Dele af Landet, der i Bestand i det Mindste staa fuldkommen ved Siden af, om ikke over de paagjældende Egne i Sjælland, forekommer det mig, at dette Tilskud paa ingen Maade kan betragtes som vidnende om en ringe virkelig Interesse for Tilvebringelsen af Foretagendet. Jeg vil altsaa paa Forhaand notere dette, at dersom dette Foretagende trods de Anstrengelser, der ere gjorte, og som vedblivende ville blive gjorte for at føre Sagen igjennem, alligevel stranded, saa vil det ikke være paa Grund af, at det har manglet paa Interesse for Sagen i Form af Bidrag i klingende Mynt, Bidrag af samme Størrelse som dem, man overfor andre Egne har fordret, for at Staten skulde paatage sig Gjennemførelsen af Jernbaneanlæg. Den anden Bemærkning, jeg vilde tillade mig at fremkomme med, vil jeg rette til det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Alouig). Det forekommer mig rigtig nok, at dersom vi skulde støtte vort Raad om en yderligere Udvikling af Jernbanenettet her i Landet paa, hvad det ærede Medlem kaldte patriotiske Offre, saa kom vi til at vente længe; vi vilde da aldrig naae at se denne Udvikling, og jeg tvivler paa, at nogenfinde den Gulbalder vil komme, da vore Efterkommere ville se patriotiske Offre blive bragte for at tilvebringe Kommunikationsmidler, der dog nærmest eller i alt Fald særlig komme enkelte Medborgere eller enkelte Egne i Landet til Gode. — Endnu er jeg nødt til at gjøre en lille Be-

rigtigelse til, hvad min ærede Ven fra 10de Kreds (Sessen) anførte om Muligheden af at tilvebringe Jernbaneanlæg. Jeg tror, at det ærede Medlem med fuldstændig Korrekthed angav den Sum, for hvilken Silkeborgbanen blev bygget; men for det Første var der i den Sum ikke indbefattet Materiellet, hvad jo det ærede Medlem selv bemærkede. For det Andet var der heller ikke i denne Sum indbefattet Renterne af Pengene, indtil Banen bliver bygget. Det er en Udgiftspost, som tæller ikke ubetydeligt for private Anlæg, at man i Virkeligheden ikke kan faae Jolk til at laane sig Penge paa det Bilskaar, at de skulle ligge renteløse hen i de 2½ Aar, der kunne hengaa, inden Banen er bygget færdig. Men endelig var der en tredie og meget stor Feilregning. Dersom nemlig Nogen af dem, der vente at kunne faae den Bane bygget, som dette Lovforslag angaar, tror at kunne bygge for det Samme, som Silkeborgbanen har kostet, saa vilde han tage ganske mærkelig feil. Thi for ikke at tale om, at alt Arbeidet er steget meget betydelig i Pris siden den Tid, selvstændig ogsaa Jernbanearbejdet, steget i et Forhold, som Mange her, der beskæftige Arbejdere, noksom kjende, ere desuden Kriserne paa de fornødne Materialier stegne endnu langt stærkere. Jeg skulde tage meget feil, dersom ikke denne Stigning er saa stor, at de samme Skinner, som bleve anvendte til Silkeborgbanen, og som den Gang kunde kjøbes for 67 eller 69 Rd. pr. Ton, nu ere oppe i 110 Rd. pr. Ton, og at de samme Lokomotiver af svag Kraft — jeg erindrer ikke deres Lovvægt — som den Gang kostede 9—10,000 Rd., nu ikke kunne kjøbes for Mindre end 18,000 Rd. Jeg tror altsaa, at man vil regne meget feil, naar man mener, at man kan bygge private Baner for 120,000 Rd. og forsyne dem med Materiel for 30,000 Rd. pr. Mil.

**Fischer:** Da jeg bestemte mig til at bringe Spørgsmaalet om, hvorledes det forholder sig med vore fremtidige Jernbaneanlæg, paa Bane, og navnlig til at ytre en Tvivl om, at der vilde komme Noget ud af de Lovforslag, vi behandlede ifjor, eller af det, som nu foreligger, forudsaar jeg vel, at man kunde, og vilde gjøre den Bemærkning, at det vilde have været bedst at tie, thi der hørte No til, forinden de nye Grundsaetninger kom til at virke. Jeg forudsaa det vel, om jeg end maa tilstaa, at jeg ikke havde tænkt mig, at man vilde henvisse til, hvad der i sin Tid skete, da Staten selv besluttede sig til at anlægge Jern-